

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ב.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"ח מהל'
שגות הלכה א סג
לאון ר"מ ועשין ר"מ:
ב ב ג ד מיי פ"ח מהל' ט

שבועות. הא ללא פתח הא מסכת כל כינוי שבועות כשבועות
כדפתח נדרים וזיר משום דמנא ממכות קא סליק
כדמפרש בגמרא הו"ר לפרוח בשמים שהן ארבע והואיל ולא מני'
פתח ככינוי תו לא חש לשנות אח"כ וא"ת אמאי לא מני ידעות

שבועות שמים שהן ארבע. כשבועות ציטוי שפטים הכתוב
בויקרא (ה) אלל קרבן עולה ויורד קאמר כדמפרש
בפרק שלישי (דף כ:.) **שמים.** כתיבי בקרא דכתיב (ויקרא ה) להרע
או להטיב ומפרש כמשנה פרק שלישי (דף כה.) אזכל להטיב לא

שבועות

כרישא דהא בקרא כתיב כרישא או
נפש אשר תגע וגו' והדר או נפש
כי תשבע וגו' וי"ל כשבועות הוא
עיקר המסכת דבסדר ישועות קאי
ואגב שבועות תני ידעות משום
דגבי הדדי כתיבין כדמפרש בגמרא
א"נ משום דמילי לשבועות כתיבי
בקרא כרישא ונפש כי חטאת וגו'
(ויקרא ה) והוא עד דהיינו שבועת

לכל דבר שהוא הן ולאו להצא (ה) ולהרע
או להטיב להצא משמע וצ"ג (ש)
מרבזה מן המקרא אף דברים שאין
צפן הרעה והטובה ומיהו שמים ניהו
ותו לא דבר וחילופו: **שהן ד'.** יש

שבועות שתיים שהן ארבע ידעות הטומאה שתיים
שהן ארבע יציאות השבת שתיים שהן ארבע
מראות נגעים שתיים שהן ארבעה את שיש
בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעולם
בינתיים הרי זה בעולה ויורד ב"ש בה
ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שיעיר
הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד
שיודע לו ויביא בעולה ויורד אין בה
ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף
שיעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר
שנאמר ימלכד חטאת הכפורים (על מה
שזה מכפר זה מכפר (ז) מה הפנימי אין
מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה אף
החיצון אין מכפר אלא על דבר שיש בה
ידיעה יועל שאין בה ידיעה לא בתחלה
ולא בסוף שיעיר הרגלים ושיעיר ראשי
חדשים מכפרין דברי ר' יהודה ר"ש אומר
שיעיר הרגלים מכפרין אבל לא שיעיר ראשי
חדשים ועל מה שיעיר ראשי חדשים מכפרין
על

לרבות מריבוי הכתובים כדמפרש
בצ"ג (שס) אף דבר וחילופו לשעבר
כגון אכלתי והוא לא אכל או לא
אכלתי והוא: **ידעות הטומאה.** חיוז
קרבן עולה ויורד מחמת טומאת מקדש
וקדשיו הכמוזה אלל שבועת ציטוי
או נפש כי (ט) תגע וגו' (ויקרא ה) וילפינן
בפירקין [.] שאין הכתוב מדבר אלל

דאכטריך למתנייהו משום דקס"ד דלא הוי דרך הולאה אלל
כשעומד ברשות היחיד ונטל פירות ואלל לרשות הרבים אלל כי
האי גוונא דגופו ברשות היחיד וידו ברשות הרבים או איפכא לאו
דרך הולאה היא וכתי האי גוונא אמר צ"ק לשבת (דף ק:.) ידו
של אדם אינה לא כרשות היחיד ולא כרשות הרבים ואכטריך למימני
תרייבו דאי תנא דחא לא הוה שמעינן איך ומתאי טעמא ניחא ליה
דלא מני הך הולאה שליטת כדפרישית ור"ת מפרש דהולאה מלאכה
גרועה היא דמה לי אם מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים ומה לי
לרשות הרבים לכך הו"ר לפרש כל עניינן דעני ודעשיר ודע
דמלאכה גרועה היא מדאמר צ"ש הו"ר (שם דף ק:.) וס' (שם)
גופא היכא כתיבא דריש לה מויכלא הטם מהציא כו' וקאמר
אשכחנא הולאה הכנסה מנלן סברא היא מה לי אפוקי מה לי
עיולי ולשאר אבות לא צעינא קרא אלל מחייבין כל דהו במשכן
והולאה הימה במשכן כדאמר בפרק כהנה עומנין (שם דף ק:.) הם
הורידו קרשים מעגלה לקרקע ואחם אל מוציאום הם העלו קרשים
לעגלה ואחם אל תכניסו ולשאר תולדות לא חיישין דלהו במשכן
או סברא או דלהו במשכן כגון מננים חו"ר ומעביר ומשעט
והיינו משום דמלאכה גרועה היא ואין להאריך כאן יותר:

כצומת מקדש וקדשיו שנכנס בשוגג
למקדש אחר טומאה זו או אלל דבר
קודש: שמים שהן ארבע. שמים
כתיבי דכתיב (ויקרא ה) ונעלם ממנו
והוא טמא משמע שמתעלמה ממנו
טומאה וע"י אותו העלם אלל קודש

דעני ודענל הבית שמהן ארבע הכנסה
דעני ודענל הבית שמהן ארבע הכנסה
חשיב דעני ודענל הבית שמהן ארבע
לי עני ומה לי בעל הבית יש לומר
דאכטריך למתנייהו משום דקס"ד דלא הוי דרך הולאה אלל
כשעומד ברשות היחיד ונטל פירות ואלל לרשות הרבים אלל כי
האי גוונא דגופו ברשות היחיד וידו ברשות הרבים או איפכא לאו
דרך הולאה היא וכתי האי גוונא אמר צ"ק לשבת (דף ק:.) ידו
של אדם אינה לא כרשות היחיד ולא כרשות הרבים ואכטריך למימני
תרייבו דאי תנא דחא לא הוה שמעינן איך ומתאי טעמא ניחא ליה
דלא מני הך הולאה שליטת כדפרישית ור"ת מפרש דהולאה מלאכה
גרועה היא דמה לי אם מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים ומה לי
לרשות הרבים לכך הו"ר לפרש כל עניינן דעני ודעשיר ודע
דמלאכה גרועה היא מדאמר צ"ש הו"ר (שם דף ק:.) וס' (שם)
גופא היכא כתיבא דריש לה מויכלא הטם מהציא כו' וקאמר
אשכחנא הולאה הכנסה מנלן סברא היא מה לי אפוקי מה לי
עיולי ולשאר אבות לא צעינא קרא אלל מחייבין כל דהו במשכן
והולאה הימה במשכן כדאמר בפרק כהנה עומנין (שם דף ק:.) הם
הורידו קרשים מעגלה לקרקע ואחם אל מוציאום הם העלו קרשים
לעגלה ואחם אל תכניסו ולשאר תולדות לא חיישין דלהו במשכן
או סברא או דלהו במשכן כגון מננים חו"ר ומעביר ומשעט
והיינו משום דמלאכה גרועה היא ואין להאריך כאן יותר:

הרי אחת או שנכנס למקדש הרי
שמים. ולפי שאין חייב עליה אלל
אם כן ידע בתחלה שנטמא ואח"כ
נעלמה ממנו ולאחר מעשה נודע
לו שחטא משום הכי קרי ל' ידיעות:

שהן ארבע. יש לרבות מן המקרא
עד שני חייבים העלם קודש והעלם
מקדש וחזר הוא את הטומאה:
ויציאות השבת שמים שהן ארבע.
הולאה מרשות היחיד לרשות הרבים
לנדנו מן המקרא שחייב בפרק
הזורק במסכת שבת (דף ק:.) מוי"ל

משה ועבדיו קול שבתה וגו' (י)
(ט) ומתגרמא ללא תפיקו מרה"י לרה"ר. וזה שמים אחת לעומד בחוץ
והוא שני ידו לפנים ונטל חפץ והולאו לחוץ ואחם לעומד בפנים
ונטל חפץ ממקומו והולאו בידו והניחו בחוץ: **שהן ארבע.** יש

ללמוד מאלו שכסם שהקפידה תורה מרשות לרשות בהולאה כן
הקפידה בהכנסה והרי הן שמים אחת לעומד בפנים והוא שני ידו
לחוץ ונטל חפץ והניסו ואחם לעומד מבחוץ ונטל חפץ ממקומו
והוא שני פנים והניחו: **מראות נגעים.** שהמזרוע מציא עליהם
קרבן לטהרתו שנים כתובין במקרא (ויקרא יד) שאת ובהרת והן חלוקין
במראיתו כדמפרש בגמ' [ה:] **שהן ארבע.** יש לרבות תולדה לו
ותולדה לו כדמפרש בגמ' [ש:] **אם שיש בה ידיעה.** כוליה לטומאה

קאי. ובגמרא [ג.] מפרש אמאי מפרש מילי דטומאה כרישא ויציאות
ומראות כל חדא וחדא מפרש במסכת ידיעה להכי לא פרשינו
בהאי מסכת והאי דתנייהו הכא משום דדמו להדדי בשמים שהן
ארבע: **ידיעה בתחלה.** שידע שנטמא: **וידיעה בסוף.** משאכל
את הקודש בעלם או נכנס למקדש ואלל ונודע לו שבטומאה אלל
או בטומאה נכנס: **והעלם בינתיים.** כשאכל את הקודש נעלמה

ממנו טומאה או קודש וכן הנכנס למקדש נעלמה ממנו טומאה או
מקדש: **הרי זה.** בקרבן המפורש באתה פרשה (ויקרא ה) לשעיר חטאת
בהמה ולעני עוף ולדל שדללים עשירית האזיפה והיא מנחת חוטא
האמורה בכל מקום וזהו לשון עולה ויורד לעשיר עולה ולעני יורד.
ובגמרא [ד.] מפרש מנא ליה דבידיעה בתחלה ובסוף והעלם בינתיים
כתיב: **שעיר הנעשה בפנים.** שלשה שעירים נעשין לצור ביה"כ

אחד מתן דמו לפנים וחזירו משתלח לעזאזל כמה שכתוב באחרי
מות (ו) ואחד קרבן כצומת החיון כצומתין והוא כתוב בפרשת פינחס (ז)
עם שאר כל מוספי המועדות: **טולה.** להגין עליו מן היסורין
שח"פ שאינו יודע שחטא יש לו ללאג שכל השוגגין לריבים כפרה

לכשידעו אלמא קודש ידיעה עושים הן: **עד שיודע לו.** שאכל קודש בטומאה:
אין זה ידיעה בתחלה. **אין זה ידיעה בתחלה.** שאל ידע בטומאה מימיו זה לא
יבא לכלל קרבן עוד לעולם שהרי אין קרבן צא אלל על שיש צו ידיעה בתחלה:
הוא עומד על עול הקרבנות שנאמר (ויקרא כ) כי יום כפורים הוא: **שנאמר.** בשעיר הנעשה בחוץ ושעיר חטאת אחד מלמד חטאת הכפורים
והוא שעיר הנעשה בפנים הקיטם לך הכתוב ללמד שעל מה שזה מכפר זה מכפר: **מה פנימי אינו מכפר אלל על דבר שיש צו ידיעה.** בתחלה
דהכי ילפינן בהדיא בגמ' [קמ"ו:] דאינו תולה אלל על דבר שיש צו ידיעה בתחלה: **אף חיון אינו מכפר אלל על דבר שיש צו ידיעה.** מנאי ניהו ידיעה
בסוף ולא בתחלה דלא אחא לכלל קרבן ומכפר זה כפרה גמורה בלא תלייה. וא"ת כיון שהוקשו יכפרו שניהם על שיש צו ידיעה
בתחלה ונימ' לטומאה שאירעה בין זה לזה הא פריך בגמ' (דף ק:) ומשני לה: **שעירי הרגלים.** בכל הרגלים נאמר (ז) שעירי חטאת. ובגמ' [קמ"ו:]
מפרש מנא ליה דאשאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף מכפר: **ר"ש אומר שעירי הרגלים מכפרים.** עליה אלל לא שעירי ראשי חדשים:

(א) שבת כ"ג (ב) פירש"י פל
זו עין לקמן ה"א (ג) וינא
ע"י (ד) ופי' חפץ לקמן ה'
ד"ה מה פנימיו (ה) ויהנה.
רש"י (ו) וז"ל אשרי
(ז) שמת (ח) ח' בפי"י
לימא ע"י רש"י (ט) ויקרא
טו, (י) [במדבר כט, (כ) ז"ל
ומאי רש"י, (ל) ויקרא כח
וכט, (מ) ופי' חפץ שבת
ז' ד"ה מראות,]

תורה אור השלם

1. שיעור עזים אור
חטאת מלכד חטאת
הכפרים ועלת הקמיד
ומתקנה ובספריהם:
במדבר כ"ט א

מוסף רש"י

שבועות שתיים. שבועות
אל ציטוי להרע או להטיב,
שמים הן להחייב עליהן
קרבן עולה ויורד האמור
בפרשה. דפיקי מלהרע או
להטיב, דמשמע להצא,
אזכל ולא חולב שהן
ארבע. יש לך לרבות עוד
שמים מריבוי הכתוב לל
אשר יבטא האלם לרבות
לשעבר, אכלתי ולא אכל, לא
אכלתי ואכל (שבת ב.).
ידיעות הטומאה.
האמורות בקרבן עולה
ויורד או נפש כי תגע וגו'
ואמרינן שאין הכתוב מדבר
אלל בטומאת מקדש
וקדשיו, שלחא שנטמא
אלל קודש או נכנס למקדש
וילפינן [לקמן ד.] שאין
מחייב אלל בידיעה תחלה
וידיעה בסוף והעלם
בינתיים, כגון שידע שנטמא
ונעלם ממנו טומאה ואלל
קדש ומשאל ידע שאללו
בטומאה שמים הן
משמעוהו הכתוב ונעלם
ממנו והוא טמא, משמע
שעלם ממנו טומאה אלל
וכר הוא שאלל קדש וזהו
מקדש, הרי שמים העלם
טומאה לגבי קודש והעלם
טומאה לגבי מקדש, שהן
ארבע. יש לך לרבות עוד
שמים מריבוי ונעלם ואלל
צ' פעמים, לרבות את
הכור לטומאה אלל נעלם
ממנו קדש, כסבור שחוקין
הן או נעלם ממנו טומאה
(שם). מראות נגעים.
ליטמא כהן, שנים הן,
שאת ובהרת, שהן
ארבעה. מריבוי ספחת
שהוא משמע טפילה, כמו
(ש"א ב) ספחת לא אל
אחת וגו', מרבזה טפילה לו
ולו, תולדה לשאת ותולדה
לבהרת, ושן חמישים בהרת
עוה כשגל, שיהי לה כסוד
ההיכל, שאת כנמר לכן,
שיהי לה כקרום ציפה.
מראה לשון זכר הוא משום
הכי מני שמים שהן ארבעה
(שבת ב.) ובצ"ו לקמן ה').
יש בה ידיעה בתחילה
ואין בה ידיעה בסוף.
כשנטמא ידע שנטמא
ונעלמה ממנו טומאה
ונכנס למקדש ושוב לא
רועה לו כיטמו (ובחי'ם)
(ח) וכשאין לא נודע לו
שנכנס בטומאה שיעיר
קרבן (בדירות כהן). שיעיר
הנעשה בפנים. על
ישאל, ופר על הכהן
(שם). עד שיודע לו.
שנכנס למקדש טמא
(בדירות כהן).